

Հավելված
Հաստատվել է ՀՀ ՎՊ խորհրդի
2015թ. մարտի 24-ի թիվ 8/2 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

«ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ
ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ» ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ՕՏԱՐԵՐԿՐՅԱ
ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԿԱՏՈՒ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԿՈՂՄԻՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆԸ ՏՐԱՄԱԴՐՎԱԾ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ
ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՇՎԻՆ
ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ
ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2014թ. հունվարի 20-ի
թիվ 3/1 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝ «Կրթական ծրագրերի կենտրոն ծրագրերի
իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի կողմից, օտարերկրյա
պետությունների և միջազգային վարկատու կազմակերպությունների կողմից
Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրված վարկային և դրամաշնորհային

միջոցների հաշվին իրականացվող ծրագրերի նկատմամբ ֆինանսական, համապատասխանության և արդյունավետության ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության առարկան՝ «Կրթական ծրագրերի կենտրոն ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի կողմից, օտարերկրյա պետությունների և միջազգային վարկատու կազմակերպությունների կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրված վարկային և դրամաշնորհային միջոցների օգտագործում:

Վերահսկողությամբ ընդգրկված ժամանակահատվածը՝ 2012թ.-ի հունվարի 1-ից մինչև ստուգման իրականացման ժամկետի ավարտը:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 2014թ.-ի փետրվարի 1-ից մինչև 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողությունն իրականացվել է դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևերով, ինչպես նաև կիրառվել են ֆինանսական, արդյունավետության (կատարողական) և համապատասխանության տեսակները: Կիրառվել է ընտրանքային մեթոդի ոչ վիճակագրական եղանակը: Վերլուծության փուլում ամփոփվել և վերլուծվել են դիտարկման և ստուգման արդյունքում ստացված տվյալները:

Վերահսկողության արդյունքները՝

Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող

«Կրթության որակ և համապատասխանություն» երկրորդ վարկային ծրագիր

Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) և Միջազգային զարգացման ընկերակցության միջև 2009թ. հունիսի 5-ին կնքվել է վարկային համաձայնագիր, որի շրջանակներում վերջինս ՀՀ-ին պետք է հատկացնի 17,000.0 SDR (շուրջ 25.0 մլն. ԱՄՆ դոլար, որը կազմում է ծրագրի 80%-ը) վարկ «Կրթության որակ և համապատասխանություն» երկրորդ վարկային ծրագրի (այսուհետ՝ ծրագիր) իրականացման համար: Ծրագրի ավարտը նախատեսվել է 2014թ. նոյեմբերի 30-ին: Ժամկետը համաձայնագրով երկարաձգվել է մինչև 2015թ. նոյեմբերի 30-ը: Վարկային

համաձայնագրի 4-րդ բաժնի 2-րդ կետի համաձայն ՀՀ պետական բյուջեի համաֆինանսավորումը պետք է կազմեր 20%՝ 6,250.0 հազ. ԱՄՆ դոլար: 2010-2014թթ. պետական բյուջեի մասին ՀՀ օրենքներով ծրագրով նախատեսված 15,504,262.2 հազ. դրամից 3,100,896.0 հազ. դրամը կազմել է պետական բյուջեի համաֆինանսավորումը: 2010-2014թ. դեկտեմբերի 1-ը ծրագրի ֆինանսավորումը կազմել է 11,046,866.9 հազ. դրամ, որից 2,840,306.6 հազ. դրամը (կամ 25.7%) ՀՀ պետական բյուջեի և 8,206,560.3 հազ. դրամ՝ վարկային միջոցներ: Պետական բյուջեի մասնաբաժինը նախատեսվածից (ծրագրի 20%) ավելի է, քանի որ յուրաքանչյուր տարի պետական բյուջեի մասին ՀՀ օրենքներով նախատեսված միջոցներից համաֆինանսավորումն իրականացվել է տարեկան ծրագրով նախատեսված ամբողջ ծավալով, սակայն վարկային միջոցներն առհանվել են նախատեսվածից ավելի պակաս չափով, որի արդյունքում 2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ «Կրթական ծրագրերի կենտրոն ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի (այսուհետ՝ ԾԻԳ) համապատասխան գանձապետական հաշվի ազատ մնացորդը կազմել է 683,864.9 հազ. դրամ: «ՀՀ պետական և համայնքների բյուջեների կատարման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2002թ. հունվարի 18-ի թիվ 48 որոշման 68-րդ կետով սահմանվում է, որ «գանձապետական ծախսային հաշիվների առկա մնացորդը բյուջետային տարվա վերջին աշխատանքային օրվա ավարտին փոխանցվում է բյուջեի միջոցների տարեվերջի ազատ մնացորդի հաշվառման համար գործող գանձապետական միասնական հաշվի ենթահաշիվ համարվող միջանկյալ հաշվին»: Վերոնշյալ կետի պահանջի կատարումը ԾԻԳ-ը չի ապահովել: **ԾԻԳ-ի գանձապետական դրամային հաշվին 2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ առկա 683,864.9 հազ. դրամը ենթակա է փոխանցման տարեվերջի ազատ մնացորդի հաշվառման համար գործող գանձապետական միասնական հաշվին (գումարը վերահսկողության ընթացքում 2014թ. դեկտեմբերի 24-ին փոխանցվել է) :**

2013թ.-ի հունվարի 1-ից մինչև 2014թ. դեկտեմբերի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում ծրագրի 42 գործողություններով ԾԻԳ-ի կողմից իրականացվել

է 4,281,104.2 հազ. դրամի վճարումներ: Գործողություններից էական են համարվել և ընտրանքային վերահսողություն է իրականացվել 26-ի նկատմամբ (այդ թվում՝ 63,638.8 հազ. դրամի թվով 6 գործողություններ վերահսկվել են նախորդ տարիներին): Դրանց շրջանակներում իրականացված վճարումների ծավալը կազմել է 4,071,280.4 հազ. դրամ:

1. Աջակցություն ծրագրի իրականացմանը գործողությամբ ԾԻԳ-ի ապարատի պահպանման նպատակով 2013-2014թթ. նախատեսվել է 344,780.0 հազ. դրամ: 2013թ.-ից 2014թ. դեկտեմբերի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում փաստացի ծախսը կազմել է 267,269.9 հազ. դրամ: Վերահսկողության արդյունքում պարզվել է, որ ԾԻԳ-ի հաշվեկշռում գտնվող տրանսպորտային միջոցներով իրականացված մեկօրյա գործուղումների համար ԾԻԳ-ի տնօրինության կողմից համապատասխան հրամաններ չեն տրվել, որով խախտվել է ՀՀ կառավարության 2005թ. դեկտեմբերի 29-ի թիվ 2335-Ն որոշման հավելված 1-ով հաստատված՝ «Ծառայողական գործուղման մեկնած աշխատողների գործուղման ծախսերի հատուցման վճարման» կարգի 3-րդ կետի պահանջը: Չի հիմնավորվել գործուղման փաստը և ԾԻԳ-ի տրանսպորտային միջոցներով մարզերի այցելությունները, հետևաբար նաև վառելիքի ծախսը:

ԾԻԳ-ի հաշվեկշռում գտնվող 4 տրանսպորտային միջոցներից միայն երկուսն է շահագործվում, սակայն ԾԻԳ-ի կողմից ՀՀ ֆինանսների նախարարություն ներկայացված նախահաշվի հիմնավորման համաձայն 2013թ. ներկայացվել է 4, իսկ 2014թ. 3 շահագործվող ավտոմեքենա, որի արդյունքում 2013-2014թթ. 3,824.7 հազ.դրամի ավել վառելիք է նախատեսվել:

2. Դրամաշնորհներ նախադպրոցական ծրագրեր իրականացնող հաստատություններին գործողությամբ 2013թ. (2013թ. գնումների պլանով նախատեսված) 95 դրամաշնորհային հայտ ներկայացրած հաստատություններից 73-ի (մանկապարտեզներ և դպրոցներ) և ԾԻԳ-ի միջև կնքվել են 349,534.7 հազ. դրամի թվով 73 դրամաշնորհային պայմանագրեր համապատասխան տարածքների վերանորոգման և կահավորման նպատակով: 2014թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ հաստատություններին հատկացվել է 348,722.2 հազ. դրամի դրամաշնորհ:

իրականացվել է դրամաշնորհների հատկացման գործընթացի համապատասխանության վերահսկողություն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 02.04.2010թ. 150-ԱՔ հրամանով հաստատված «Դրամաշնորհներ նախադպրոցական կրթության միկրոծրագրերի իրականացման ղեկավար ձեռնարկի» պահանջներին: Վերահսկողության արդյունքում պարզվել է, որ դրամաշնորհի ստացած 73 հաստատություններից 44-ի ներկայացրած հայտերը ենթակա էին մերժման վերոնշյալ ձեռնարկի տարբեր պահանջներին չբավարարելու պատճառով, իսկ մերժված 22 հայտերից 10-ի մերժումը չի հիմնավորվել:

Հաստատությունների կողմից ներկայացրած հաշվետվություններով կատարված աշխատանքների համապատասխանությունը ճշտելու նպատակով իրականացվել են այցեր Շիրակի մարզի 13 հաստատություններ, որի արդյունքում պարզվել է, որ միջոցները ծախսվել են հաշվետվություններում ներկայացված աշխատանքներին համապատասխան:

3.ԲՈՒՀ-երի փորձնական ինստիտուցիոնալ հավատարմագրում
գործողությամբ 2012-2013թթ. ԾԻԳ-ի և «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի (այսուհետ՝ ՈԱԱԿ) միջև կնքվել են 153,471.6 հազ. դրամի (ներառյալ ԱԱՀ) 4 պայմանագրեր, որը 01.12.2014թ. դրությամբ ամբողջությամբ վճարվել է: Պայմանագրերով իրականացվել է 10-ը պետական և 5-ը ոչ պետական ԲՈՒՀ-երի ինստիտուցիոնալ և 2 պետական ԲՈՒՀ-երի (ներառված է 10-ի մեջ) մեկական մասնագիտությունների հավատարմագրման գործընթաց: Հավատարմագրման գործընթացի արդյունքը ԲՈՒՀ-ի հավատարմագրումն է: Համաձայն ՀՀ կառավարության 2011թ.-ի հունիսի 30-ի թիվ 978-Ն որոշմամբ հաստատված «ՀՀ-ում մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման կարգի» (այսուհետ՝ կարգ) 8-րդ կետի ինստիտուցիոնալ հավատարմագրումն իրականացվում է 3 փուլով: Երրորդ փուլում հավատարմագրման հանձնաժողովը կայացնում է ԲՈՒՀ-ի ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման վերաբերյալ դրական, բացասական կամ պայմանական որոշում: ԾԻԳ-ի և ՈԱԱԿ-ի

միջև կնքված 4 պայմանագրերով հավատարմագրման գործընթաց անցած ոչ մի ԲՈՒՀ-ի մասով առկա չէ հավատարմագրման վերաբերյալ հանձնաժողովի որոշում: **Հավատարմագրման գործընթացի համար ծախսվել է 153,471.0 հազ. դրամ, սակայն վերջնական արդյունքը չի ապահովվել: Հավատարմագրման գործընթաց անցած որևէ ԲՈՒՀ հավատարմագրված չէ:**

Կարգի 56-րդ կետի համաձայն հավատարմագրման գործընթացի իրականացման համար նախատեսված ծախսերը պետք է հատուցվեն հիմնադրամի կառավարման բարձրագույն մարմնի՝ հոգաբարձուների խորհրդի որոշմամբ սահմանված սակագներին: 01.07.2014թ. դրությամբ սահմանված սակագներ հաստատված չեն եղել, և ԾԻԳ-ը դրանց բացակայության պայմաններում հիմնադրամի հետ կնքել է ՈԱԱԿ-ի կողմից ներկայացրած ֆինանսական առաջարկին համապատասխան պայմանագրեր: ՈԱԱԿ-ում իրականացված հանդիպակաց ստուգման արդյունքում պարզվել է, որ հոգաբարձուների խորհրդի կողմից հաստատված սակագների փոխարեն, ԾԻԳ-ի և ՈԱԱԿ-ի միջև կնքված պայմանագրերի գինը ձևավորվել է ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից հավանության արժանացած սակագների համաձայն: Վերոնշյալ սակագների, ինչպես նաև իրավական ակտերով՝ մասնավորապես կարգի 40-րդ կետով և հոգաբարձուների խորհրդի կողմից հաստատած «Փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգ»-ով հավատարմագրման գործընթացում ներառված գործողությունների և ՈԱԱԿ-ի ու ԾԻԳ-ի միջև կնքված պայմանագրերի արժեքների համեմատության արդյունքում պարզվել է, որ դրանք կնքվել են 36,375.6 հազ. դրամ ավելի արժեքով (ներառյալ ԱԱՀ): Այսպես՝

- ԾԻԳ-ի և ՈԱԱԿ-ի միջև կնքված պայմանագրերով 26,520.0 հազ. դրամ է նախատեսվել վերապատրաստումների և թարգմանությունների համար, որը վերը նշված կարգով, ինչպես նաև հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի կողմից 2011թ. նոյեմբերի 23-ին հաստատված «Փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգով» նախատեսված չէ: Վերապատրաստման նպատակով միջոցները հատկացվել են հիմնականում ՈԱԱԿ-ի աշխատակիցներին:

- ուսանողների, փորձագիտական խմբի ղեկավարների և միջազգային փորձագետների աշխատավարձը հաշվարկվել է 14,433.0 հազ. դրամով ավելի:
- Չի նախատեսվել 5,100.0 հազ. դրամ քարտուղարների աշխատավարձ, պետք է նախատեսվեր և այլն:

ԾԻԳ-ի և ՈԱԱԿ-ի միջև կնքված և ավարտված (01.07.2014թ. դրությամբ) 3 պայմանագրերի արժեքը կազմել է 85,356.0 հազ. դրամ (առանց ԱԱՀ), որի շրջանակներում ՈԱԱԿ-ի ծախսը կազմել է 67,574.4 հազ. դրամ:

ԾԻԳ-ի և ՈԱԱԿ-ի միջև 2013թ. սեպտեմբերի 12-ին կնքված պայմանագրով նախատեսվել է իրականացնել «Հայաստանի գյուղատնտեսական համալսարան» ՍՊԸ-ի (այսուհետ՝ ԲՈՒՀ) հավատարմագրում, սակայն մինչև ԾԻԳ-ի հետ պայմանագրի կնքելը ՈԱԱԿ-ը ԲՈՒՀ-ի հետ 16.05.2012թ.-ին կնքված պայմանագրով իրականացրել է տվյալ ԲՈՒՀ-ի հավատարմագրման գործընթացը, որի համար ԲՈՒՀ-ը վճարել է 8,574.0 հազ. դրամ: ԲՈՒՀ-ը չպետք է ընդգրկվեր փորձնական ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման ենթակա ԲՈՒՀ-երի ցանկում (դրա վերաբերյալ տեղեկատվություն, առաջարկ կարող էր ներկայացնել ՈԱԱԿ-ը): **ԾԻԳ-ի և ՈԱԱԿ-ի միջև կնքված պայմանագրով արդեն հավատարմագրման գործընթաց անցած ԲՈՒՀ-ի հավատարմագրման նպատակով վարկային միջոցներից հատկացված 10,207.9 հազ. դրամը ենթակա է վերականգնման ԾԻԳ-ի բյուջե:**

4. Որակի ապահովման պատասխանատվությունների և ներկայացուցիչների վերապատրաստում գործողությամբ 2012թ. փետրվարի 1-ին ԾԻԳ-ի և ՈԱԱԿ-ի միջև կնքվել է 55,686.6 հազ. դրամի (ներառյալ ԱԱՀ) պայմանագիր: Համաձայն պայմանագրի Դ կետի ԾԻԳ-ը ՈԱԱԿ-ին պետք է վճարեր վերջինիս կողմից փաստացի իրականացված ծախսերի դիմաց: 2014թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ պայմանագիրն ավարտված էր: ՈԱԱԿ-ին փաստացի վճարվել էր 44,250.7 հազ. դրամ: Վերահսկողության շրջանակներում ՈԱԱԿ-ում իրականացված հանդիպակաց ստուգման արդյունքում պարզվել է՝

1. Պայմանագրի տեխնիկական առաջադրանքով վերապատրաստումների լրացուցիչ փուլ չի նախատեսվել, սակայն իրականացվել է, ինչպես նաև

վերապատրաստման գործընթացում ընդգրկվել են տեխնիկական առաջադրանքով չնախատեսված 22 ոչ պետական ԲՈՒՀ-եր և դրանց 48 ներկայացուցիչներ:

2. Պայմանագրով նախատեսվել է սերտիֆիկատի տրամադրում վերապատրաստման 3 փուլ անցած մասնակիցներին, սակայն հիմնադրամի կողմից սերտիֆիկատ է տրամադրվել վերապատրաստման 2 փուլի մասնակցած 85 վերապատրաստվողների:
3. Չի ապահովվել տեխնիկական առաջադրանքով նախատեսված պահանջը՝ երեք փուլով 400 վերապատրաստվողի համար նախատեսված (և վճարված) միջոցներով փաստացի վերապատրաստվել է 337-ը (այդ թվում լրացուցիչ ընդգրկված ԲՈՒՀ-երից թվով 48 վերապատրաստվողներ): Վերջնարդյունքն ապահովված չէ: Վերապատրաստման նպատակով ծախսված միջոցներից **6,894.5 հազ. դրամը ($43,774.6/400 \cdot 63$, թիվը միջինացված է) օգտագործվել է անարդյունավետ:**
4. ՈԱԱԿ-ի կողմից վերապատրաստումների համար կատարված փաստացի ծախսը կազմել է վճարվածից 476.1 հազ. դրամով պակաս, որը **ենթակա է վերականգման ԾԻԳ-ի բյուջե:**

5. Ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման ծրագրի ազդեցության գնահատում գործողությամբ ԾԻԳ-ի և «Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ ՓԲԸ) միջև 2013թ. փետրվարի 25-ին կնքվել է 34,353.6 հազ. դրամի (ներառյալ ԱԱՀ) պայմանագիր: 2014թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ կազմակերպությանը վճարվել է 28,601.9 հազ. դրամ : Գնահատող հանձնաժողովի կողմից չի իրականացվել ծառայության շուկայական գների ուսումնասիրություն նախահաշվային գնի ճշտման նպատակով: Չի ապահովվել ՀՀ կառավարության 22.09.2011թ. թիվ 1356-Ն որոշման 13-րդ կետի պահանջի կատարումը:

Հարկ է նշել, որ պայմանագրի Գ հավելվածով նախատեսվել են որևէ հիմնավորում չունեցող վարձավճարների և ծրագրի իրականացման գործընթացի հետ հիմնականում կապ չունեցող փոխհատուցվող ծախսեր: Այսպես՝ մեկ օրվա համար ՓԲԸ-ի

ղեկավարին նախատեսվել է 61.3 հազ. դրամ, ծրագրի ղեկավարին՝ 36.7 հազ. դրամ, փորձագետ-մասնագետներին՝ 29.3 հազ. դրամ և 14.6 հազ. դրամ, տարածքի վարձակալում (8 ամիս)՝ 1,237.5 հազ. դրամ, համակարգիչների ձեռք բերում և նորոգում՝ 1,650.0 հազ. դրամ և այլն:

Պայմանագրով նախատեսվել է իրականացնել 2011-2013թթ. ուսուցիչների վերապատրաստումների ազդեցության գնահատում:

Պայմանագրի Գ հավելվածով նախատեսվել է աշխատանքներն իրականացնել 4 փուլով: Երրորդ փուլով 12,190.4 հազ. դրամի (ներառյալ ԱԱՀ) շրջանակներում պետք է իրականացվեր 2013թ. վերապատրաստված ուսուցիչների տվյալների հավաքագրում և վերլուծում:

ՀՀ վարչապետի 27.03.2013թ. N02/23.12/4149-13, հանձնարարականի համաձայն կասեցվել է ուսուցիչների վերապատրաստում իրականացնող կազմակերպություններին դրամաշնորհներ տրամադրելու գործընթացը, որի արդյունքում 2013 թվականին <<Կրթության որակ և համապատասխանություն>> երկրորդ վարկային ծրագրով ատեստավորման ենթակա ուսուցիչների վերապատրաստումներ չեն իրականացվել: Վերոգրյալի արդյունքում ԾԻԳ-ի և ՓԲԸ-ի միջև կնքված պայմանագրով նախատեսված 3-րդ փուլի աշխատանքները չէին կարող իրականացվել, որի հետևանքով պայմանագրում համապատասխան փոփոխություններ կատարելու անհրաժեշտություն է առաջացել: 2013թ. հոկտեմբերի 10-ին ԾԻԳ-ը դիմել է ՓԲԸ-ին նոր ֆինանսական առաջարկ ներկայացնելու նպատակով: Կազմակերպությունը 2013թ. հոկտեմբերի 16-ին ներկայացրել է նոր ֆինանսական առաջարկ, որն ընդունվել է, և կողմերի միջև նույն օրը կնքվել է համաձայնագիր, որով պայմանագրի գինը պակասեցվել և կազմել է 28,601.9 հազ. դրամ: **Համաձայնագրով ԾԻԳ-ի և ընկերության միջև կնքված պայմանագրից հանվել է Գ հավելվածով նախատեսված 3-րդ փուլի աշխատանքը (արժեքը՝ 12,190.4 հազ. դրամ), իսկ 4-րդ փուլինը՝ 4,821.1 հազ. դրամից դարձել է 4,554.2 հազ. դրամ: Պայմանագրի արժեքը (34,353.6 հազ. դրամ) պետք է պակասեցվեր 12,457.3 հազ. դրամի չափով, սակայն պակասեցվել է 5,751.7 հազ. դրամով:**

Տարբերությունը՝ 6,705.6 հազ. դրամը (12,457.3 - 5,751.7) ենթակա է վերականգման ԾԻԳ-ի բյուջե:

Վերահսկող հանձնաժողովի կողմից 15 հաստատություններ իրականացրած այցերի արդյունքում պարզվել է, որ ՓԲԸ-ի աշխատակիցները նշված հաստատություններ չեն այցելել և հետազոտություն չեն իրականացրել, սակայն ԾԻԳ-ին ներկայացրած և վերջինիս կողմից ընդունված համապատասխան հաշվետվությամբ ներկայացված այցելություն և հետազոտություն իրականացված հաստատությունների ցանկում ներառված են նաև այդ հաստատությունները:

6. Մասնագիտական կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգի մշակում և ներդնում գործողությամբ 2012թ. նոյեմբերի 6-ին 62,976.0 հազ. դրամի (ներառյալ ԱԱՀ) պայմանագիր է կնքվել ԾԻԳ-ի և «Սիներջի ինթերնեշնլ սիսթեմզ» ԲԸ-ի (այսուհետ՝ ընկերություն) միջև (ԱՄՆ): 2014թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ ընկերությանը վճարվել է 72,365.4 հազ. դրամ: Պայմանագրով նախատեսվել է, որ ընկերությունը պետք է մշակի համակարգը և այն ներդնի 187 հաստատություններում: 2013թ. մայիսի 29-ի համապատասխան համաձայնագրով հաստատությունների քանակի ավելացման (դարձել է 205) և «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքում համապատասխան փոփոխության հետևանքով պայմանագրի գինը փոփոխվել և կազմել է 73,678.1 հազ. դրամ: 2014թ. հունվարի 9-ին մեկ այլ համաձայնագրով հաստատությունների քանակը դարձել է 184, իսկ պայմանագրի արժեքը՝ 72,365.3 հազ. դրամ: 2014թ. հունիս ամսին, երբ համակարգը համապատասխան փորձարկման արդյունքում հանձնվել և ընդունվել էր ԾԻԳ-ի կողմից (2014թ. հունվարի 10), հանձնաժողովի կողմից իրականացվել են այցեր 11 հաստատություններ: Արդյունքում պարզվել է, որ համապատասխան վերապատրաստում անցած օպերատորների մեծ մասը համակարգին չէին տիրապետում (ընկերության ֆինանսական առաջարկում վերապատրաստումների համար նախատեսվել է 11,800.0 հազ. դրամ) , ինչպես նաև համակարգում առկա էին բազմաթիվ թերություններ, որոնք անհնարին են դարձնում վերջինիս օգտագործումը:

Ըստ տեխնիկական հատկորոշիչների 5.1 կետի համակարգը պետք է ապահովեր համապատասխան տեղեկատվության և տվյալների հասանելիությունը 10 շահեկիցների: Հարցում է իրականացվել դրանցից 3-ին՝ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն, ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության գիտության պետական կոմիտե և ՈԱԱԿ: Հարցման արդյունքում պարզվել է, որ համակարգը հասանելի չէ դրանցից ոչ մեկին: **01.09.2014թ. դրությամբ համակարգը չէր գործում:**

7. Նորարարությունների մրցակցային հիմնադրամի (այսուհետ՝ ՆՄՀ) շրջանակներում ԲՈՒՀ-երին դրամաշնորհների տրամադրում գործողությամբ 2013թ. ԾԻԳ-ի և 10-ը պետական ԲՈՒՀ-երի միջև կնքվել է 1,336,840.2 հազ. դրամի պայմանագրեր: 2014թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ ԲՈՒՀ-երին հատկացվել է 1,130,438.3 հազ. դրամի դրամաշնորհ: Համաձայն պայմանագրերի 1.3 կետի ԲՈՒՀ-երի համաֆինանսավորումը կազմել է 190,274.4 հազ. դրամ: Դրամաշնորհային հայտերի գնահատման կարգը, պայմանագրի օրինակելի ձևը, գնումների ձևերը, իրավասու և ոչ իրավասու ծախսերը և ծրագրով նախատեսված դրույթները սահմանվել են ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 27.02.2012թ. 131-ԱՔ հրամանով հաստատված «Հայաստանի բարձրագույն կրթության նորարարությունների մրցակցային հիմնադրամի գործարկման» ղեկավար ձեռնարկով (այսուհետ՝ ձեռնարկ): Դրամաշնորհային ծրագրերն ուսումնասիրվել են հաստատությունների կողմից 2014թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ ներկայացված և ԾԻԳ-ի կողմից ընդունված հաշվետվությունների շրջանակներում:

7.1 «Երևանի պետական բժշկական համալսարան» ՊՈԱԿ-ի (այսուհետ՝ ԲՈՒՀ) և ԾԻԳ-ի միջև 2013թ. սեպտեմբերի 5-ին կնքվել է 243,291.7 հազ. դրամի պայմանագիր, ԲՈՒՀ-ի համաֆինանսավորումը կազմել է 27,450.4 հազ. դրամ: 2014թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ ԲՈՒՀ-ին հատկացվել է 145,475.0 հազ. դրամի դրամաշնորհ: Հանձնված և ԾԻԳ-ի կողմից ընդունված 6 փուլի հաշվետվություններով ԲՈՒՀ-ը ձեռք է բերել 2,614.1 հազ. դրամի գրասենյակային գույք, 13,518.9 հազ. դրամի խորհրդատվական ծառայություններ, 100,679.0 հազ. դրամի համակարգիչներ և այլ սարքավորումներ, այդ թվում 96,719.0 հազ. դրամի սիմուլյացիոն սարքավորումներ և այլն:

Համաձայն պայմանագրի դրամաշնորհային ծրագիրը կոնսորցիումային (գործընկերային) ծրագիր է, որն իրականացվում է «Բժշկական գենետիկայի և առողջության առաջնային պահպանման կենտրոն» ՍՊԸ-ի (այսուհետ՝ ՍՊԸ) հետ համատեղ: Ձեռնարկի 3-րդ կետի 2-րդ ենթակետի համաձայն ԲՈԻՀ-ը վերոնշյալ կազմակերպության հետ պետք է կնքեր փոխհամաձայնության հուշագիր և համագործակցության հռչակագիր: Դրամաշնորհային հայտով ԲՈԻՀ-ի և ՍՊԸ-ի միջև հռչակագիր առկա չէր: Ձեռնարկի 3-րդ կետի 3-րդ ենթակետի համաձայն կոնսորցիումային ծրագրում ընդգրկված մասնավոր կազմակերպությունները կոնսորցիումին կարող են մասնակցել իրենց սեփական միջոցներով, որը ծրագրի բյուջեում արտացոլվում է որպես համաֆինանսավորում: Չի պահպանվել վերոնշյալ կետի պահանջը: **Վերոգրյալի արդյունքում ծրագիրը չպետք է հանդիսանար կոնսորցիումային:** Հարկ է նշել, որ կոնսորցիումային ծրագրերի արժեքը համաձայն ձեռնարկի 3-րդ կետի տատանվում է 300.0 - 600.0 հազ. ԱՄՆ դոլարի սահմաններում, իսկ եթե ծրագիրը կոնսորցիումային չէ, ծրագրի առավելագույն արժեքը պետք է կազմի մինչև 300.0 հազ. ԱՄՆ դոլար:

ԾԻԳ-ի և ԲՈԻՀ-ի միջև կնքված պայմանագրի 1գ-3 հավելվածով 214,376.7 հազ. դրամ է նախատեսվել սիմուլիացիոն ուսումնական սարքավորումների համալիրի ձեռք բերման և տեղադրման նպատակով: ԲՈԻՀ-ը 2014թ. հունիսի 30-ին դիմել է ՀՀ կառավարության բարեգործական ծրագրերի համակարգող հանձնաժողովին վերոնշյալ համալիրի ձեռք բերումը բարեգործական որակելու նպատակով: Հանձնաժողովը ներկայացրած ծրագրի 3-րդ կետում նշված բարեգործը ՆՄՀ-ն է, որը ծրագրի անվանումն է: «Բարեգործության մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի համաձայն բարեգործները ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք են: Հանձնաժողովի 2014թ. հուլիսի 18-ի Մ-722-Ա որոշմամբ ծրագիրը որակվել է բարեգործական և գործարքը ազատվել է ԱԱՀ-ից, որը կազմել է 35,727.4 հազ. դրամ: 2014թ. օգոստոսի 27-ին ԲՈԻՀ-ի և «Կոնցենոն-էներգոմաշ» ՓԲԸ-ի միջև կնքվել է 178,637.0 հազ. դրամի (առանց ԱԱՀ) պայմանագիր վերոնշյալ սարքավորումների ձեռք բերման և տեղադրման նպատակով: **Այսպիսով ծրագիրը բարեգործական որակելու**

և վերոնշյալ գործարքը ԱԱՀ-ից ազատելու արդյունքում ԾԻԳ-ի և ԲՈՒՀ-ի միջև կնքված պայմանագրի 1գ-3 հավելվածով նախատեսված 214,376.7 հազ. դրամին համապատասխանող անհրաժեշտ սարքավորումները ձեռք են բերվել 178,637.0 հազ. դրամով: Գնման արդյունքում տնտեսվել է 35,739.7 հազ. դրամ:

Համաձայն ձեռնարկի 6.1.2 կետի 7-րդ պարբերության ԾԻԳ-ը պետք է ուսումնասիրեր և հաստատեր ԲՈՒՀ-ի կողմից ներկայացված ֆինանսական և ծրագրային հաշվետվությունները, որը պատշաճ չի իրականացվել, քանի որ տարբեր խորհրդատուների կողմից ներկայացված հաշվետվությունները և իրականացված աշխատանքները հիմնականում կրկնել են մեկը մյուսին:

Ծրագրի բյուջեով գիտական և մեթոդական գրականության ձեռք բերման հողվածով նախատեսվել է 811.4 հազ. դրամ: ԲՈՒՀ-ը անհատ խորհրդատուի հետ կնքել է «Ծառայությունների վճարովի մատուցման պայմանագիր», որի շրջանակներում նախատեսվել է սիմուլյացիոն ուսուցմանը վերաբերվող գրականության շուկայի ուսումնասիրության և անհրաժեշտ գրականության ցանկի որոշում (ինչը նախատեսվել է նաև այլ խորհրդատուների հետ կնքված պայմանագրերում) և համապատասխան գրականության ձեռք բերում: Պայմանագրի 1-ին կետի «դ» ենթակետի համաձայն կատարողը պարտավոր էր պատվիրատուին ներկայացնել գրականության ձեռք բերման ֆինանսական փաստաթղթերը (միայն դրանց առկայությամբ կարող էր հիմնավորվել գրականության ձեռք բերման փաստը), սակայն ԾԻԳ-ի կողմից ընդունված հաշվետվությունում գրականության ձեռք բերման փաստաթուղթ առկա չէր: Հաշվետվությամբ ներկայացված էր 2014թ մայիսի 30-ին և հուլիսի 23-ին ԲՈՒՀ-ի և խորհրդատուի միջև կազմված սիմուլյացիոն գրականության ընդունման-հանձնման ակտ:

7.2 «Երևանի պետական համալսարան» ՊՈԱԿ-ի (այսուհետ՝ ԲՈՒՀ) և ԾԻԳ-ի միջև 2013թ. սեպտեմբերի 5-ին կնքվել է 218,906.6 հազ. դրամի պայմանագիր ,ԲՈՒՀ-ի համաֆինանսավորումը կազմել է 24,407.4 հազ. դրամ: 2014թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ ԲՈՒՀ-ին հատկացվել է 218,906.5 հազ. դրամի դրամաշնորհ: Հանձնված և ԾԻԳ-ի կողմից ընդունված 4 փուլերի հաշվետվություններով ԲՈՒՀ-ը ձեռք էր բերել

9,120.5 հազ. դրամի գույք, 11,443.0 հազ. դրամի խորհրդատվական ծառայություններ, 5,100.5 հազ. դրամի գիտական և մեթոդական գրականություն, 128,620.7 հազ. դրամի համակարգիչներ և այլ սարքավորումներ, այդ թվում 125,525.7 հազ. դրամի կիրառական կենսաբանության և գերազանցության կենտրոնի լաբորատոր սարքավորումներ և այլն: Վերահսկողության արդյունքում պարզվել է, որ գույքի ձեռք բերման նպատակով ԲՈՒՀ-ը պահպանել է ՀՀ կառավարության 22.09.2011թ. թիվ 1356-Ն որոշման 13-րդ և 15-րդ կետերի պահանջը և իրականացրել է շուկայական գների ուսումնասիրություն, որի արդյունքում գույքի ձեռք բերման միջին շուկայական գինը կազմել է 5,290.3 հազ. դրամ, սակայն նախահաշվային արժեքը մնացել է անփոփոխ՝ 9,149.7 հազ. դրամ (կամ նախահաշվային գինը չի վերանայվել), որով չի ապահովվել վերոնշյալ որոշման 20-րդ կետի պահանջը: Գույքի ձեռք բերման նպատակով «Ջուլիանա» ՍՊԸ-ի հետ կնքվել է 6,762.8 հազ. դրամի պայմանագիր կամ միջին շուկայական գնից 1,472.5 հազ. դրամով ավելի:

ԾԻԳ-ի կողմից պատշաճ չի ուսումնասիրվել 2-րդ փուլի հաշվետվությունը և ընդունվել է: Հաշվետվությամբ ներկայացված փաստացի ձեռք բերված գույքի քանակները և տեսակը չեն համապատասխանել ԾԻԳ-ի և ԲՈՒՀ-ի միջև կնքված պայմանագրի 1գ հավելվածով նախատեսված անհրաժեշտ գույքի քանակներին և տեսակին: Ձեռք է բերվել նախատեսվածից 2,232.7 հազ. դրամով ավելի, տեխնիկական բնութագրերին չհամապատասխանող, ինչպես նաև 1գ հավելվածով չնախատեսված գույք: Համաձայնագրով դրամաշնորհային ծրագրի ժամկետը երկարեցվել է մինչև 2015թ. մարտի 16-ը:

ԲՈՒՀ-ը ՀՀ կառավարության բարեգործական ծրագրերի համակարգման հանձնաժողովին է ներկայացրել «Կիրառական կենսաբանության գերազանցության կենտրոնի» տեղծման ծրագիրը բարեգործական որակելու և 197,764.18 հազ. դրամի լաբորատոր սարքավորումների ձեռք բերման հարկային և մաքսային արտոնություններ ստանալու նպատակով:

Հանձնաժողովի 2014թ ապրիլի 18-ի թիվ Մ-318-Ա որոշման համաձայն «Կիրառական կենսաբանության գերազանցության կենտրոնի ստեղծման» ծրագիրը որակվել է բարեգործական:

Կիրառական կենսաբանության և գերազանցության կենտրոնի լաբորատոր սարքավորումները ձեռք են բերվել ուղիղ գնման միջոցով՝ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների <Intertech Trading Corporation> և Նիդեռլանդների <PRD International Trading> ընկերություններից:

7.3 «Պետական կառավարման ակադեմիա» ՊՈԱԿ-ի (այսուհետ՝ ԲՈՒՀ) և ԾԻԳ-ի միջև 2013թ. սեպտեմբերի 5-ին կնքվել է 85,036.4 հազ. դրամի պայմանագիր, ԲՈՒՀ-ի համաֆինանսավորումը կազմել է 10,681.5 հազ. դրամ: 2014թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ ԲՈՒՀ-ին հատկացվել է 84,743.9 հազ. դրամի դրամաշնորհ:

Դրամաշնորհային ծրագիրը համաձայն պայմանագրի կոնսորցիումային (գործընկերային) ծրագիր է, որն իրականացվում է «Եվրասիա միջազգային համալսարան» ՍՊԸ-ի (այսուհետ՝ համալսարան) հետ համատեղ, որը մասնակցություն է ունեցել ծրագրում համաֆինանսավորմամբ 5,339.0 հազ. դրամի չափով: Ձեռնարկի 3-րդ կետով սահմանվել է, որ կոնսորցիումային ծրագրի համար տրամադրվող դրամաշնորհը տատանվում է 300.0 – 600.0 հազ. ԱՄՆ դոլարի սահմաններում: Այսինքն ծրագիրը, ելնելով ծրագրի բյուջեից, չէր կարող համարվել գործընկերային: Հարկ է նշել, որ ծրագրով ձեռք է բերվել և համալսարանին է հատկացվել 17,413.0 հազ. դրամի գույք և սարքավորումներ:

Վերահսկողության արդյունքում պարզվեց, որ դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ ԲՈՒՀ-ը կնքել է 36,880.0 հազ. դրամի 36 խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագրեր: **Շուրջ 25,000.0 հազ. դրամի պայմանագրերը կնքվել են 57,000.0 հազ. դրամի գնումների կազմակերպման, հաշվապահության իրականացման, կազմակերպչական աշխատանքների համար: Պայմանագրերը կնքվել են ԲՈՒՀ-ի և համալսարանի աշխատակիցների հետ:** Հարկ է նշել, որ մնացած ԲՈՒՀ-երը նման խորհրդատվությունների համար ծրագրի բյուջեներում

նախատեսել են զգալիորեն ավելի քիչ միջոցներ, որոշ դեպքերում նույնիսկ չեն նախատեսվել:

7.4. «Թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտ» ՊՈԱԿ-ի (այսուհետ՝ ԲՈԻՀ) և ԾԻԳ-ի միջև 2013թ. սեպտեմբերի 5-ին կնքվել է 118,716.0 հազ. դրամի պայմանագիր, ԲՈԻՀ-ի համաֆինանսավորումը կազմել է 13,795.7 հազ. դրամ: 2014թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ ԲՈԻՀ-ին հատկացվել է 93,705.1 հազ. դրամի դրամաշնորհ: Դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ ԾԻԳ-ի կողմից ընդունված 4 հաշվետվությունների ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ ԲՈԻՀ-ը ձեռք է բերել 68,427.6 հազ. դրամի սարքավորումներ, 6,615.0 հազ. դրամի գույք, 653.0 հազ. դրամի գրենական պիտույքներ: **Համաձայն ձեռնարկի մինչև 100 հազ. ԱՄՆ դոլարի գնումները ԲՈԻՀ-երն իրավունք ունեն իրականացնելու գնանշման հարցման մեթոդով (հարցումներ, որին կպատասխանեն առնվազն 3 կազմակերպություն) առանց որևէ նախապայմանի:** Ուսումնասիրվել է 68,427.6 հազ. դրամի սարքավորումների գնումների գործընթացները: Սարքավորումների ձեռք բերման նպատակով իրականացվել է 2 մրցույթ գնանշման հարցման մեթոդով: Համակարգիչների ձեռք բերման նպատակով հարցում է իրականացվել «Բրենդ քոմիյութերս», «Վանարմկոմպ» և «Դոլֆին» ՍՊԸ-ներին: Նվազագույն գին առաջարկած «Բրենդ քոմիյութերս» ՍՊԸ-ի հետ կնքվել է 34,773.9 հազ. դրամի (ներառյալ ԱԱՀ) պայմանագիր: Վերահսկողության արդյունքում պարզվել է՝

- բոլոր կազմակերպություններն առաջարկել են միևնույն ապրանքները, այն դեպքում, երբ շուկայում առկա են բազմաթիվ այլընտրանքներ: Առաջարկները «տառացիորեն» կրկնում են մեկը մյուսին,

- հաղթող կազմակերպությունն առաջարկներն իրականացրել է ճիշտ այն գներով, որոնք նախատեսված են ԾԻԳ-ի և ԲՈԻՀ-ի միջև կնքված պայմանագրով,

- հաղթող կազմակերպությունն առաջարկել և մատակարարել է այնպիսի ապրանքներ, որոնք ՀՀ է ներկրում մրցույթի մյուս մասնակից «Վանարմկոմպ» ՍՊԸ-ն,

- մատակարարված ապրանքների գները 70-ից 100%-ով բարձր են շուկայական գներից:

Վիդեոսարքավորումների ձեռք բերման նպատակով հարցում է իրականացվել «Բրենդ քոմիյութերս», «Վանարմկոմա», «Ամիրյան Մկրտչյան» և «Ինտել փրոջեքթ» ՍՊԸ-ներին: Նվազագույն գին առաջարկած «Վանարմկոմա» ՍՊԸ-ի հետ կնքվել է 33,653.7 հազ. դրամի (ներառյալ ԱԱՀ) պայմանագիր: Վերահսկողության արդյունքում պարզվել է՝

- բոլոր կազմակերպություններն առաջարկել են միևնույն ապրանքները, այն դեպքում , երբ շուկայում առկա են բազմաթիվ այլընտրանքներ: Առաջարկները «տառացիորեն» կրկնում են մեկը մյուսին,

- հաղթող կազմակերպությունը չի հանդիսանում վիդեոսարքավորումների առևտրով զբաղվող կազմակերպություն:

- մատակարարված ապրանքների գները 50-ից 100%-ով բարձր են շուկայական գներից:

7.5. «Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարան» ՊՈԱԿ-ի և ԾԻԳ-ի միջև 2013թ. սեպտեմբերի 5-ին կնքվել է 243,312.0 հազ. դրամի պայմանագիր, ԲՈՒՀ-ի համաֆինանսավորումը կազմել է 61,639.2 հազ. դրամ: 2014թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ ԲՈՒՀ-ին հատկացվել է 207,841.2 հազ. դրամի դրամաշնորհ: Դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ ԾԻԳ ներկայացրած (և ԾԻԳ-ի կողմից ընդունված) 4 հաշվետվությունների ուսումնասիրության արդյունքում պարզվեց, որ ԲՈՒՀ-ը ձեռք է բերել 77,116.7 հազ. դրամի սարքավորումներ, 9,226.8 հազ. դրամի գույք, 85,986.5 հազ. դրամի ծրագրային ապահովում և էլեկտրոնային ռեսուրսներ, 32,580.0 հազ. դրամի խորհրդատվական ծառայություններ : Ուսումնասիրվել են սարքավորումների, ծրագրային ապահովման և էլեկտրոնային ռեսուրսների գործընթացները: Վանաձորի և Գյումրու ճարտարագիտական լաբորատորիաների ձեռք բերման նպատակով իրականացվել է 2 մրցույթ գնանշման հարցման եղանակով: Հարցումներն իրականացվել են 4 կազմակերպությունների՝ «Ինտեգրատոր», «Պրոջեկտ ինտեգրեշն», «Վան թեքնելեջիս» և «Նաիրի թեք» ՍՊԸ-ներ: Երկու մրցույթներով էլ նվազագույն գին առաջարկած «Ինտեգրատոր» ՍՊԸ-ի հետ կնքվել է 44,624.2 հազ. դրամի 2 պայմանագիր: Վերահսկողության արդյունքում պարզվել է՝

- բոլոր կազմակերպություններն առաջարկել են միևնույն մոդելի սարքավորումները,
- բոլոր կազմակերպությունները գտնվում են միևնույն հասցեում,
- մատակարարված ապրանքների գները շուրջ 50%-ով գերազանցում են շուկայական գներին:

Այսպիսով երկու ԲՈՒՀ-երի դրամաշնորհային հայտերի բյուջեների հիմնավորվածության ոչ պատշաճ ուսումնասիրության արդյունքում, սարքավորումների համար նախատեսվել են ուռճացված միջոցներ, իսկ ձեռնարկով պատվիրատուին հնարավորություն է ընձեռվել գնումներն իրականացնել իր կողմից ընտրված մատակարարներից, որի արդյունքում սարքավորումները ձեռք են բերվել շուկայականից շուրջ 50-100%-ով բարձր գներով:

Վերահսկողության արդյունքում 13 գործողություններով էական խախտումներ չեն հայտնաբերվել:

Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող «Հանրակրթության բարելավման ծրագրի նախապատրաստման համար» դրամաշնորհային ծրագիր

ՀՀ և Միջազգային զարգացման ընկերակցության միջև 2013թ. մայիսի 16-ին կնքվել է համաձայնագիր, որի հիման վրա վերջինս պետք է հատկացնի 360.0 հազ. ԱՄՆ դոլար դրամաշնորհ «Հանրակրթության բարելավման ծրագրի» նախապատրաստման համար: Դրամաշնորհային ծրագրի ավարտը նախատեսվել է 2014թ. մարտի 30-ը: Ժամկետը համաձայնագրով երկարեցվել է մինչև 2014թ. սեպտեմբերի 30-ը: Համաձայնագրով նախատեսվել է, որ դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում իրականացվող գնումների շրջանակներում վճարման ենթակա հարկերը պետք է հատկացվեն ՀՀ պետական բյուջեից:

ՀՀ կառավարության 2013թ. հոկտեմբերի 10-ի N1094-Ն և 2014թ. մարտի 19-ի N283-Ն որոշումներով (այսուհետ՝ որոշումներ) 2013թ. և 2014թ. ՀՀ պետական

բյուջեների մասին օրենքներում կատարվել են լրացումներ՝ ավելացվել է «Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող «Հանրակրթության բարելավման ծրագրի» նախապատրաստման համար» թիվ TF014539 դրամաշնորհային ծրագիրը»: Որոշումների 7-րդ հավելվածով նախատեսվել են թվով 6 խորհրդատվական ծառայություններ: Խորհրդատվական ծառայության մատուցման վերջնական արդյունքը «Աջակցություն կրթական բարեփոխումներին» ծրագրի նախագծելն ու նախապատրաստելն է: Երկու տարիների ծրագրով նախատեսվել է համապատասխանաբար 88,302.0 հազ. դրամ և 131,223.2 հազ. դրամ: 2013թ. ֆինանսավորումը կազմել է 78,615.3 հազ. դրամ, այդ թվում 57,630.3 հազ. դրամ՝ դրամաշնորհային միջոցները: 2014թ. դեկտեմբերի 1-ին ֆինանսավորումը կազմել է 79,241.5 հազ. դրամ, այդ թվում 54,386.9 հազ. դրամ՝ դրամաշնորհային միջոցները: 2014թ. դեկտեմբեր ամսին չծախսված 21,454.5 հազ. դրամը վերադարձվել է ՀՀ պետական բյուջե, իսկ 7,907.7 հազ. դրամը՝ Համաշխարհային բանկ:

Դրամաշնորհային ծրագրի գնումների պլանով 14 գործողությունների (որոնցից 10-ը խորհրդատվական ծառայություններ են) իրականացման համար նախատեսվել է 160,250.5 հազ. դրամ: 2014թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ վճարումները կազմել են 119,223.2 հազ. դրամ: Դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում նախատեսվել և իրականացվել են հավելվածով ներկայացված հետևյալ խորհրդատվական ծառայությունները (կից Հավելված):

Հավելվածի 2-րդ կետով նախատեսված խորհրդատվության շրջանակներում խորհրդատու կազմակերպության կողմից պայմանագրի տեխնիկական առաջադրանքով նախատեսված 91 դպրոցների սեյսմակայունության հետազոտության իրականացման փոխարեն փաստացի կատարվել է 72-ինը կամ 19-ով պակաս: Հարկ է նշել, որ աշխատանքների կատարման վերաբերյալ կատարողական ակտով ընդունվել է 91-ը: **Սեյսմակայունության հետազոտության նպատակով 19 դպրոցի համար վճարված 1,896.0 հազ. դրամը (թիվը միջինացված է) ենթակա է վերականգման ԾԻԳ-ի բյուջե:**

Հավելվածի 9-րդ կետով նախատեսված խորհրդատվության շրջանակներում անհատ խորհրդատուի կողմից պայմանագրի տեխնիկական առաջադրանքով նախատեսված աշխատանքները չեն իրականացվել: **խորհրդատուին վճարված 3,403.0 հազ. դրամը ենթակա է վերականգման ԾԻԳ-ի բյուջե:**

Վերահսկողության արդյունքում պարզվել է, որ ԾԻԳ-ը խորհրդատվական ծառայությունների գնման գործընթացում չի ապահովել՝

1. ՀՀ կառավարության 22.01.2011թ. թիվ 1356-Ն որոշման 13-րդ կետի պահանջը, համաձայն որի մինչև գնումների հրավերների հաստատումը, բացառությամբ շինարարական ծրագրերի, հանձնաժողովի անդամները պարտավոր են ուսումնասիրել ՀՀ համապատասխան շուկաները և կազմել տվյալ հրավերի շրջանակում իրականացվելիք գնումների շուկայական գների մասին գրավոր երաշխավորություն՝ կցելով մանրամասն բացատրագիր նախահաշվային գնի ու շուկայական գնի համեմատության վերաբերյալ, և ուսումնասիրությունը հիմնավորող փաստաթղթեր:

Արդյունքում գնումների պլանով գործողությունների (խորհրդատվության) իրականացման համար նախատեսված միջոցները (նախահաշվային գին) հիմնավորված չեն:

2. «Համաշխարհային բանկի խորհրդատուների ընտրության և վարձման» ուղեցույցի 3.7 և 5.3 կետերի պահանջը: Այն է՝ 3.7 կետ՝ «տեխնիկական և ֆինանսական առաջարկ ներկայացրած կազմակերպությունը հրավիրվում է տեխնիկական և ֆինանսական առաջարկների շուրջ բանակցությունների, և կազմվում է արձանագրություն, որը ստորագրվում է երկու կողմերի կողմից», 5.3 կետ՝ «ԾԻԳ-ը պետք է բանակցություններ վարեր ընտրված անհատ խորհրդատուի հետ, պայմանագրի դրույթները և պայմանները, այդ թվում հիմնավորված սակագները և ծախսերը համաձայնեցնելու նպատակով»: ԾԻԳ-ը ընդունել է կազմակերպությունների կողմից ներկայացված առաջարկները այն դեպքում, երբ դրանցով նախատեսվել են չհիմնավորված չափի վճարներ (աշխատավարձ): Օրինակ՝ հավելվածի 1-ին կետով նշված կազմակերպությունը

ծրագրի ղեկավարին նախատեսել է օրական 150.0 հազ. դրամ աշխատավարձ, համակարգողին՝ 100.0 հազ. դրամ, փորձագետներին՝ 50.0 հազ. դրամ և այլն:

Արդյունքում ծառայությունների մատուցման պայմանագրային գները հիմնավորված չեն:

Վերոնշյալ պահանջների ապահովման արդյունքում հնարավոր էր խորհրդատվական ծառայությունները ձեռք բերել ավելի ցածր գնով: ԾԻԳ-ը խորհրդատու կազմակերպությունների և անհատների հետ պայմանագրերը կնքել է գնումների պլանով նախատեսված չհիմնավորված միջոցների չափով:

Առանձին դեպքերում խորհրդատվական ծառայությունների տեխնիկական առաջադրանքով նախատեսված աշխատանքները իրականացվել են ոչ ամբողջությամբ, սակայն վճարումները կատարվել են պայմանագրով նախատեսված միջոցների չափով:

Հարկ է նշել, որ կատարված խորհրդատվական աշխատանքների վերաբերյալ հաշվետվությունները ընդունվել են Համաշխարհային բանկի կողմից, որոնց արդյունքները հիմնավորում են հանդիսացել «Հանրակրթության բարելավման ծրագրի» վարկային համաձայնագրի կնքման համար:

Եզրակացություն

1. ԾԻԳ-ի գանձապետական դրամային հաշվին 2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ առկա 683,864.9 հազ. դրամը համաձայն ՀՀ կառավարության 2002թ. հունվարի 18-ի թիվ 48 որոշման 68-րդ կետի ենթակա է փոխանցման տարեվերջի ազատ մնացորդի հաշվառման համար գործող գանձապետական միասնական հաշվին (գումարը վերահսկողության ընթացքում 2014թ. դեկտեմբերի 24-ին փոխանցվել է) :
2. Թվով 15 ԲՈՒՀ-երի փորձնական ինստիտուցիոնալ և 2 մասնագիտությունների ծրագրային հավատարմագրման նպատակով ծախսվել է 153,471.6 հազ. դրամ, սակայն ապահովված չէ հավատարմագրման գործընթացի վերջնարդյունքը՝ ԲՈՒՀ-

երի և մասնագիտությունների հավատարմագրված լինելու, չլինելու կամ պայմանական հավատարմագրված լինելու մասին հավատարմագրման հանձնաժողովի որոշումը:

3. «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի կողմից 10,207.9 հազ. դրամը ենթակա է վերականգման ԾԻԳ-ի բյուջե, քանի որ վարկային միջոցները հատկացվել են այն դեպքում, երբ վերջինիս կողմից ԲՈՒՀ-ի («Երևանի գյուղատնտեսական համալսարան» ՍՊԸ) միջոցներով արդեն իսկ իրականացվել էր հավատարմագրման գործընթացը:
4. «Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ի հետ կնքված 34,353.6 հազ. դրամի պայմանագրի գինը համաձայնագրով պակասեցվել է 5,751.7 հազ. դրամով մեկ փուլի կրճատման արդյունքում, այն դեպքում, երբ փուլի արժեքը պայմանագրով կազմել է 12,457.3 հազ. դրամ: Փուլի արժեքի և պակասեցված գումարի տարբերությունը՝ 6,705.6 հազ. դրամը ենթակա է վերականգման ԾԻԳ-ի բյուջե:
5. «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի հետ կնքված պայմանագրի տեխնիկական առաջադրանքով երեք փուլով նախատեսված 400 վերապատրաստվողի փոխարեն վերապատրաստվել է 337 անձ: Վերապատրաստման նպատակով ծախսված միջոցներից 6,894.5 հազ. դրամն օգտագործվել է անարդյունավետ: Հիմնադրամին վճարված և փաստացի ծախսի տարբերությունը՝ 476.1 հազ. դրամը, ենթակա է վերականգման ԾԻԳ-ի բյուջե:
6. «Հայաստանի բարձրագույն կրթության Նորարարությունների մրցակցային հիմնադրամի (ՆՄՀ) գործարկման» ղեկավար ձեռնարկով ՆՄՀ շրջանակներում դրամաշնորհ ստացած ԲՈՒՀ-երին հնարավորություն է ընձեռվել մինչև 100.0 հազ. ԱՄՆ դոլարի գնումներն իրականացնել գնանշման մեթոդով առանց նախապայմանի, որի արդյունքում ԲՈՒՀ-երը ապրանքները ձեռք են բերել իրենց կողմից ընտրված մատակարարներից շուկայականից էական բարձր գներով: «Հայաստանի ճարտարագիտական համալսարան» ՊՈԱԿ-ի և «Երևանի թատրոնի

և կինոյի ինստիտուտ» ՊՈԱԿ-ի կողմից ձեռք բերված 113,051.0 հազ. դրամի սարքավորումների գները շուկայականից բարձր են 50-100%-ով:

7. «Հայաստանի պետական բժշկական համալսարան» ՊՈԱԿ-ի ՆՄՀ շրջանակներում ստացած դրամաշնորհով նախատեսված սինույացիոն ուսումնական սարքավորումների համալիրի ձեռք բերումը բարեգործական որակելու և վերոնշյալ գործարքը ԱԱՀ-ից ազատելու արդյունքում ԾԻԳ-ի և ԲՈԻՀ-ի միջև կնքված պայմանագրի 1գ-3 հավելվածով նախատեսված 214,376.7 հազ. դրամին համապատասխանող անհրաժեշտ սարքավորումները ձեռք են բերվել 178,637.0 հազ. դրամով: Արդյունքում տնտեսվել է 35,739.7 հազ. դրամ:
8. ՆՄՀ շրջանակներում որոշ ԲՈԻՀ-երի կողմից ներկայացված դրամաշնորհային ծրագրերի բյուջեների հիմնավորվածությունը հայտեր գնահատող հանձնաժողովի կողմից պատշաճ չի գնահատվել և հստակեցվել: Արդյունքում ծրագրերի բյուջեներով ապրանքների և խորհրդատվական ծառայությունների համար նախատեսվել են ոչ իրատեսական, ուռճացված միջոցներ:
9. Չի ապահովվել ՀՀ կառավարության 22.01.2011թ. թիվ 1356-Ն որոշման 13-րդ կետի պահանջը՝ չի իրականացվել շուկայական գների ուսումնասիրություն գնումների պլանով նախատեսված խորհրդատվական ծառայությունների գնման համար նախատեսված միջոցների հիմնավորման նպատակով, որի արդյունքում դրամաշնորհային ծրագրի գնումների պլանով 10 խորհրդատվական ծառայությունների համար նախատեսված 131,053.1 հազ. դրամ միջոցները հիմնավորված չեն:
10. ԾԻԳ-ը խորհրդատու կազմակերպությունների և անհատների հետ չի վարել բանակցություններ ծառայությունների գների շուրջ, որով չի ապահովվել Համաշխարհային բանկի «Խորհրդատուների վարձման և ընտրության ուղեցույցի» 3.7 և 5.3 կետերի պահանջը: Պայմանագրերը կնքվել են գնումների պլանով նախատեսված չհիմնավորված միջոցների չափով: Ծառայությունների մատուցման պայմանագրային գները հիմնավորված չեն:

11. Առանձին դեպքերում խորհրդատվական ծառայությունների տեխնիկական առաջադրանքով նախատեսված աշխատանքներն իրականացվել են ոչ ամբողջությամբ, սակայն վճարումները կատարվել են պայմանագրով նախատեսված միջոցների չափով:
12. «Ինժեներ Լիզա» ՓԲԸ-ի կողմից պայմանագրի տեխնիկական առաջադրանքով նախատեսված 91 դպրոցների սեյսմակայունության հետազոտության իրականացման փոխարեն փաստացի կատարվել է 72-ինը կամ 19-ով պակաս: Սեյսմակայունության հետազոտության նպատակով 19 դպրոցի համար վճարված 1,896.0 հազ. դրամը (թիվը միջինացված է) ենթակա է վերականգման ԾԻԳ-ի բյուջե:
13. Արշակ Մարգարյանի կողմից պայմանագրի տեխնիկական առաջադրանքով նախատեսված աշխատանքները չեն իրականացվել: Խորհրդատուին վճարված 3,403.0 հազ. դրամը ենթակա է վերականգման ԾԻԳ-ի բյուջե:

Առաջարկություններ

ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությանը՝

1. «Հայաստանի բարձրագույն կրթության Նորարարությունների մրցակցային հիմնադրամի գործարկման» ղեկավար ձեռնարկով՝
 - դրամաշնորհային ծրագրերով իրականացվող խորհրդատվական աշխատանքների համար սահմանել ֆինանսական միջոցների առավելագույն չափ:
 - ծրագրի բյուջեների հիմնավորվածության ապահովման նպատակով հայտերը գնահատող հանձնաժողովի պարտականություններում ավելացնել շուկայական գների ուսումնասիրության վերաբերյալ դրույթ կամ դրանց (բյուջեների) հիմնավորումն ապահովող այլ գործառույթներ և գործիքներ:
 - «գնանշում» բաժնում կատարել համապատասխան փոփոխություն, համաձայն որի այդ մեթոդով կարող է իրականացվել մինչև 10.0 հազ. ԱՄՆ

դուլարին համարժեք գնումներ, «Համաշխարհային բանկի գնումների ուղեցույցի» 3.5 կետով նախատեսված պայմանների առկայության պարագայում:

- սահմանել ԾԻԳ-ի և ԲՈՒՀ-ի միջև կնքված պայմանագրերի 1գ հավելվածի հոդվածներում ֆինանսական փոփոխություններ կատարելու առավելագույն չափերը:

2. Աջակցել ԾԻԳ-ին արձանագրված գումարների վերականգման գործընթացում:

ՀՀ ֆինանսների նախարարությանը՝

1. Վարկային և դրամաշնորհային միջոցներով իրականացվող խորհրդատվական ծառայությունների շրջանակներում խորհրդատուների կողմից ներկայացված ֆինանսական առաջարկներում (անհատ խորհրդատուների մասով նախատեսվող ծախսերում) աշխատանքային խմբի անդամներին, անհատ խորհրդատուներին նախատեսվող վճարների (աշխատավարձերի) չափերի հիմնավորման նպատակով ձեռնարկել միջոցներ սահմանելու վճարների առավելագույն չափեր:
2. Հսկողություն իրականացնել վարկային և դրամաշնորհային ծրագրեր իրականացնող պետական հիմնարկների կողմից ՀՀ կառավարության 2002թ. հունվարի 18-ի թիվ 48 որոշման 68-րդ կետով սահմանված պահանջների կատարման նկատմամբ (բյուջեի համաֆինանսավորման մասով):

«Կրթական ծրագրերի կենտրոն» ծրագրերի իրականացման գրասենյակ պետական հիմնարկին՝

1. Ձեռնարկել միջոցներ արձանագրված գումարների վերականգման ուղղությամբ:
2. Հետևողականություն ապահովել «Հայաստանի պետական բժշկական համալսարան» ՊՈԱԿ-ին հատկացված դրամաշնորհային միջոցների շրջանակներում սիմուլյացիոն ուսումնական սարքավորումների համալիրի ձեռք

բերման գործարքից տնտեսված 35,739.7 հազ. դրամ գումարի նպատակային և արդյունավետ օգտագործման նկատմամբ:

3. Խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագրերում խորհրդատուների կողմից ծառայությունների մատուցման չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման համար նախատեսել տույժեր և տուգանքներ:
4. Պատշաճ ուսումնասիրել խորհրդատուների կողմից ֆինանսական առաջարկներով ներկայացված ծախսերի և սակագների հիմնավորվածությունը, ինչպես նաև դրանց նախատեսման անհրաժեշտությունը և ազդեցությունը ակնկալվող արդյունքի ապահովման վրա:
5. Վարկային և դրամաշնորհային միջոցներով գործողությունների իրականացման համար նախատեսվող միջոցների հիմնավորվածության և դրանց արդյունավետ օգտագործման նպատակով ապահովել՝
 - Համաշխարհային բանկի «Խորհրդատուների ընտրության և վարձման» ուղեցույցով սահմանված գործողությունների ամբողջական իրականացումը,
 - ՀՀ կառավարության 22.09.2011թ. թիվ 1356-Ն որոշման պահանջների կատարումը:

**«Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն»
հիմնադրամին՝**

1. ՀՀ կառավարության 2011թ.-ի հունիսի 30-ի թիվ 978-Ն որոշման 56-րդ կետի կատարումն ապահովելու նպատակով հոգաբարձուների խորհրդի հաստատմանը ներկայացնել հավատարմագրման գործընթացի սակագները:

Համաձայն «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) կետի, մեկամսյա ժամկետում ՀՀ վերահսկիչ պալատին գրավոր տեղեկատվություն տրամադրել արձանագրված խախտումները վերացնելու վերաբերյալ: